

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

फोन क्र : (०२०) २६१२७९०६

Website : www.mahaprisons.gov.in

महाराष्ट्र कारागृह व सुधारसेवा वार्तापत्र

माहे मार्च -२०२२

सारांश

- महिला
दिनानिमित्त
कार्यशाळा
- नंदनवन
प्रकल्प
उद्घाटन
- आरोग्य
विषयक
शिवीराचे
आयोजन
- बंदीपुनर्वसन
व बंदी
कल्याण
कार्यक्रम

संपादकीय संदेश

श्री. अतुलचंद्र कुलकर्णी
अपर पोलीस महासंचालक व कारागृह
महानिरीक्षक व सुधारसेवा,
महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

दिनांक ८ मार्च २०२२ रोजी जागतिक महिला दिन आपण सर्वांनी साजरा केला आहे. स्त्री आणि पुरुष असा भेदभाव आधुनिक समाजात राहिलेला नाही. पुरुष व महिला यांना समान हक्क प्राप्त आहेत. कारागृहात असणा-या महिला बंदयाना देखील त्यांचे मुलभुत अधिकार प्राप्त होत असतात. त्यादृष्टीने कारागृह विभागाकडून प्रयत्न देखील करण्यात येतात तथापी या अनुषंगाने कारागृह विभागाने महिला व बालविकास विभागाशी समन्वय साधून महिला व त्यांच्या लहान मुलांसाठी असणा-या विविध योजनांचा लाभ कारागृहातील महिला बंदयाना उपलब्ध करून देणे गरजेचे आहे. कारागृहात दाखल पुरुष व महिला बंदयांच्या पासून विभक्त असलेल्या मुलांच्या भेटी, लहान मुलांना नियमानुसार बालसंगोपन योजनेचा लाभ, शिक्षा भोगुन मुक्त होणा-या बंद्याचे पुनर्वसनासाठी दिले जाणारे आर्थिक सहाय्य या सारख्या बाबींसाठी कारागृह विभागाने महिला व बाल विकास विभागाशी संपर्क साधून त्या योजनांचा लाभ कारागृहातील महिला बंदयाना देण्याकरीता प्रयत्न करावेत. बंदयाच्या पुनर्वसनाच्या दृष्टीने अपराधी परिविक्षा अधिनियम १९५८ च्या अंमलबजावणी करीता जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी तसेच जिल्हा परिविक्षा अधिकारी यांचेशी संपर्क साधून या अधिनियमातील तरतुदीचा प्रभावी वापर केल्यास त्यामुळे कारागृहातील गर्दी देखील यामुळे काही प्रमाणात कमी होण्यास मदत होणार आहे. कारागृहातील शिक्षा भोगुन मुक्त होणा-या बंद्यांचे पुनर्वसनाकरिता आर्थिक सहाय्य मिळणेसाठी सदर योजनेचा जास्तीत जास्त बंद्यांना कसा लाभ घेता येईल, याबाबत सर्व अधिक्षकांनी प्रयत्नशील असावे.

गृह विभाग

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

मा.उच्च न्यायालयाचे निर्देशानुसार तसेच कारागृह नियमावलीतील तरतूदी नुसार भारतातल्या इतर राज्यामधील कारागृहांमध्ये उपाहारगृह सुविधा उपलब्ध करून देणे करीता स्मार्टकार्ड, इतर आधुनिक साधने वापरून उपक्रम राबविण्यात येत आहेत. त्या अनुषंगाने महाराष्ट्रातील सर्व कारागृहांमध्ये उपाहारगृह सुविधा प्रभावीपणे आणि पारदर्शी पद्धतीने बंदयांना उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने बँक ॲफ महाराष्ट्र यांचे मार्फत येरवडा मध्यवर्ती कारागृह येथे प्रथमच कारागृह उपहारगृहासाठी प्रायोगिक तत्वावर प्रकल्प राबविण्यात येत आहे. या नुसार कारागृहातील सर्व बंदयांना प्रधानमंत्री जनधन योजना अंतर्गत बँकेमध्ये खाते उघडण्यात येणार आहे. कारागृहातील बंदयांना उपाहारगृह सुविधेसह इतर बाबींकरीता पोष्ट ॲफीसमार्फत मागविण्यात येणा-या मनिअॉर्डर ऐवजी बंदयांच्या नातेवाईकांकडुन त्या बंदयांच्या बँक खात्यावर थेट रक्कम जमा होईल. बँक ॲफ महाराष्ट्र द्वारे पुरविल्या जाणा-या (Aadhar Linked Banking) बायोमेट्रीक मोबाईल मशीन (Biometric Mobile Machine)द्वारे उपाहारगृह सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. बंदयांची उपाहारगृह सुविधेसाठी कारागृहाकडे बंदयांच्या बँक खात्यातून वजा झालेली रक्कम जमा होण्यासाठी कारागृहाचे यासाठी एक स्वतंत्र खाते बँक ॲफ महाराष्ट्र यांच्या सहकार्याने उघडण्यात येणार आहे.

महाराष्ट्र राज्य कारागृह विभाग व अन्नामृत फाऊंडेशन,पुणे यांचे संयुक्त विद्यमाने येरवडा खुले जिल्हा कारागृह येथे नंदनवन हा कृषी आधारीत प्रकल्प सुरु करण्यात आलेला आहे. या प्रकल्पामुळे देशी गोधनापासून तयार करण्यात येणा-या वस्तु व सेंद्रीय शेतीव्वारे मिळणारे उत्पन्नाचे स्त्रोत यामधे वृद्धी होणार आहे. या प्रकल्पामुळे बंद्यांना कृषी व विज्ञानाचे शिक्षण मिळणार असून त्याव्वारे विषमुक्त अन्न तयार करण्यासंदर्भात तंत्रज्ञान / प्रक्रियेची माहिती बंदयाना आत्मसात करता येईल.

महाराष्ट्रातील बहुतांश कारागृहे ही स्वातंत्र्यपुर्व काळातील आहेत. या कारागृहांमध्ये स्वातंत्र्यसेनानी, क्रांतीकारक, सामाजिक कार्यकर्ते, काही प्रसिद्ध लेखक, कवी, आदींना ठेवण्यात आले होते. त्यांच्या कोठडी / बॅरेक्स, अभिलेख, त्यांची पुस्तके, कविता वा इतर लेख असल्यास त्यांचे जतन करण्यात यावे. महाराष्ट्रातील अशा ऐतिहासिक बाबींचे एक पुस्तक बनविण्यासाठी माहिती संकलीत करण्याचे काम मुख्यालयाकडुन सुरु आहे. तरी आपल्या कारागृहातील अश्या ऐतिहासिक घट नांबाबतची माहिती, फोटो, कागदपत्रे, लेख उपलब्ध करून याबाबतची माहिती मुख्यालयास देण्यात यावी.

पदोन्नत सर्व अधिकारी व कर्मचारी यांचे पुनर्श्चः अभिनंदन पुढील वाटचालीसाठी शुभेच्छा !

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य पुणे येथे जागतिक महिला दिनानिमित्त कार्यशाळा.

दि. ८.३.२०२२ रोजी अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे येथे जागतिक महिला दिनानिमित्त कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

स्त्री आणि पुरुष असा भेदभाव न करता योग्य समन्वय राखल्यास चांगला समाज घडण्यास मदत होईल तसेच अशा प्रकारची भेदभावरहित सामाजिक संरचना येणा-या पिढीला मार्गदर्शक ठरेल, असा विश्वास अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, मा. श्री. अतुलचंद्र कुलकर्णी यांनी व्यक्त केला.

जागतिक महिला दिनाच्या निमित्ताने महिला लैंगिक अत्याचार कायदा व लैंगिक संवेदना या विषयावर कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती. महिला तक्रार निवारण समितीच्या सदस्या डॉ. अंजली देशपांडे, बँक ऑफ महाराष्ट्र शाखा शिवाजीनगर पुणे येथील वरिष्ठ अधिकारी, श्रीमती अश्विनी कुलकर्णी तसेच मुख्यालयातील अधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते.

स्त्री जन्माचे स्वागत करण्याची मानसिकता समाजात रुजत असल्याची बाब स्वागतार्ह आहे असे सांगून मा. श्री. कुलकर्णी म्हणाले, कोणत्याही क्षेत्रात स्त्री-पुरुष भेदभाव होणार नाही असा समाज आपल्याला घडवायाचा आहे. त्यातूनच पुढील पिढीवर

महिलांप्रती आदर राखण्याचे संस्कार घडतील. डॉ. देशपांडे म्हणाल्या, पोलीसांची मदतनीस म्हणून भूमिका असावी यासाठी विशाखा समिती स्थापन करण्यात आलेली आहे. महिलांवर अत्याचार झाल्यास स्वत: महिला तसेच इतर कोणतीही व्यक्तीला तक्रार दाखल करता येते. अन्यायाविरोधात धैर्याने आवाज उठवल्यास भविष्यात अशा घटनांना आळा बसू शकेल. त्यापुढे म्हणाल्या, महिलांकडे सृजनांची शक्ती आहे. समाज निर्मितीतील महत्वपूर्ण सहभागामुळे तिला महत्वाचे स्थान देणे गरजेचे आहे. स्त्री आणि पुरुष समसमान परस्परपूरक असून भेदभाव न करता

**अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे**

तिच्या क्षमतेचा उपयोग करून घेतला पाहिजे कोणताही निर्णय घेतांना महिलांचे मत विचारत घेतले पाहिजे, असेही त्या म्हणाल्या. श्रीमती कुलकर्णी म्हणाल्या की, समाजात काम करतांना महिला म्हणून नव्हे तर समाजाचा घटक म्हणून स्त्री-पुरुष समानतेबाबत मत व्यक्त करावे. कारागृह विभागात काम करणा-या महिला कर्मचा-यांच्या अंगी दक्षता, चातुर्य, हजरजबाबी पणा, कार्यतप्रता इत्यादी गुण असणे आवश्यक आहे.

यावेळी महानिरीक्षक मा. श्री. अतुलचंद्र कुलकर्णी यांच्या हस्ते कार्यालयातील महिला अधिकारी व कर्मचा-यांचे तुळशीचे रोपटे देवून स्वागत केले. महिला दिनाचे औचित्य साधत नियंत्रण कक्षाची जबाबदारी श्रीमती कांचन शेलार व श्रीमती दिक्षीता चिलप यांच्याकडे सोपविण्यात आली आहे.

**अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे**

येरवडा खुले जिल्हा कारागृह येथील नंदनवन प्रकल्प उद्घाटन कार्यक्रम

महाराष्ट्र राज्य कारागृह विभाग व अन्नामृत फाऊंडेशन,पुणे यांचे संयुक्त विद्यमाने येरवडा खुले जिल्हा कारागृह येथे नंदनवन प्रकल्पाचे उद्घाटन करण्यात आले.या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा.श्री.अतुलचंद्र कुलकर्णी,अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक, कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य,पुणे, उद्घाटक पद्मभूषण डॉ. विजय भटकर, जेष्ठ शास्त्रज्ञ तसेच श्री.योगेश देसाई, कारागृह उपमहानिरीक्षक,पश्चिम विभाग,पुणे, अन्नामृत फाऊंडेशन संचालक श्री.संजय भोसले,सचिव, श्री.जनार्दन चितोड यांच्या प्रमुख उपस्थितीत पार पडला.

सदर कार्यक्रमावारे बंदी पुनर्वसनाचे रोल मॉडल तयार होवून भूमाता, गोमाता व अध्यात्म या भक्तीभावाने या प्रकल्पाची गेली तीन ते चार महिन्यापासून पूर्व तयारी करून त्यावारे बंद्यांना देण्यात येणा-या शिक्षण, प्रशिक्षणाचा उपयोग करून बंदी स्वतःच्या पायावर उभे राहणार आहेत. सदरचा प्रकल्प महाराष्ट्रभर राबविण्याचा मानस असून देशी गोधन पासून तयार करण्यात येणा-या वस्तु सेंद्रीय शेतीवारे मिळणारे उत्पन्नाचे स्रोत तीन पट किंमतीने बाजारात विकले जाईल. या प्रकल्पामुळे बंदयामध्ये आत्मविश्वास निर्माण होणार असून सर्व साधन उपलब्ध करून देण्यात आलेले असल्याने बंदी बांधवांच्या जीवनाचा सांधा बदलायला मदत या प्रकल्पावारे होणार आहे.

पद्मभूषण डॉ.विजय भटकर हे त्यांचे मनोगत व्यक्त करतांना म्हणाले की,“माझ्या जीवनात आत्मार्पयत ज्या घडामोडी झाल्या त्यातील सर्वात मोठा आनंदाचा क्षण आज आहे. श्री.कृष्ण भगवानांचा जन्म कारागृहात झाला.कारागृह हे कारागृह नसून कार्यगृह आहे आणि बंद्यांमध्ये या प्रकल्पावारे परिवर्तन घडविण्याचा प्रयत्न होणार आहे. मी काय करु शकतो, या संकल्पनेतून सर्वांनी प्रयत्न केल्यास सेंद्रीय शेतीवारे कृषी क्षेत्राचे संवर्धन होवून बंदी बांधवांचे जीवन सुंदर करण्यासाठी अध्यात्म आधारीत हा प्रकल्प येरवडा खुले कारागृह येथे सुरु केला आहे. भारत ही कृषी भूमी आहे त्यामुळे बंद्यांना कृषी व विज्ञानाचेशिक्षण विषमुक्त अन्न तयार करून सर्व बंद्यांचे मन परिवर्तन करण्याकरीता हा प्रकल्प तयार करण्यात आला आहे”

अन्नामृत फाऊंडेशनचे संचालक श्री.संजय भोसले यांनी देखील सेंद्रीय शेती शिवाय आजच्या काळात पर्याय नाही असे मत व्यक्त केले. शिक्षण विषमुक्त अन्न तयार करून सर्व बंद्यांचे मन परिवर्तन करण्याकरीता हा प्रकल्प तयार करण्यात आला आहे” अन्नामृत फाऊंडेशनचे संचालक श्री.संजय भोसले यांनी देखील सेंद्रीय शेती शिवाय आजच्या काळात पर्याय नाही असे मत व्यक्त केले.

**अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे**

आरोग्य विषयक शिबीराचे आयोजन

नागपूर मध्यवर्ती कारागृह येथे त्वचारोग चिकित्सा शिबीराचे आयोजन

नागपूर मध्यवर्ती कारागृह येथे समता फाउंडेशन, मुंबई या संस्थेच्यावतीने कारागृहातील बंदयासाठी त्वचारोग चिकित्सा शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर शिबीराचा १४९ बंदयानी लाभ घेतलेला आहे.

विसापुर खुले जिल्हा कारागृह येथे एच.आय.झी (एड्स) जनजागृती कार्यशाळा

दि. ३.२.२०२२ रोजी विसापुर खुले जिल्हा कारागृह येथे कारागृह अधिकारी व कर्मचारी तसेच बंदी यांच्यासाठी एच.आय.झी (एड्स) जनजागृती कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यशाळेस ३० अधिकारी व कर्मचारी तसेच १५ बंदी उपस्थित होते. सदरील कार्यशाळेत श्री. शिवाजी जाधव, जिल्हा कार्यक्रम अधिकारी, जिल्हा एड्स प्रतिबंध व नियंत्रण विभाग अहमदनगर, श्री. राजेश मिश्रा, समुपदेशक, आयसी टीसी श्रीगोंदा, श्री. विनय इदे, समुपदेशक, आयसी टीसी २, वरिष्ठ पर्यवेक्षक क्षयरोग यांनी मार्गदर्शन केले. सदर कार्यक्रमाच्या बेळी कारागृह अधीक्षक व अधिकारी/कर्मचारी उपस्थित होते.

अहमदनगर जिल्हा कारागृह येथे त्वचारोग तपासणी शिबीर

अहमदनगर जिल्हा कारागृह येथे यशवंतराव समता फाउंडेशन, मुंबई यांच्यामार्फत कारागृहातील बंदयांसाठी त्वचारोग तपासणी शिबीर आयोजित करण्यात आले. तसेच त्वचारोगावरील मोफत औषध वाटप देखील करण्यात आले. या त्वचारोग शिबीरामध्ये कारागृहातील एकूण ५१ बंदी व ३ कर्मचा-यांची तपासणी झाली असून त्यांना औषधे पचार देखील देण्यात आला. नगर शहरातील प्रसिद्ध त्वचारोग तज डॉक्टर श्री. अतुल नरसाळे यांनी सर्व बंदयांचे व कर्मचा-यांचे उपचार केले. डॉक्टर श्री. अतुल नरसाळे यांनी बंदयांना त्वचारोगबाबत मार्गदर्शन करताना विशेष काळजी घेण्याचा सल्ला दिला. या शिबीरास समता फाउंडेशनचे प्रतिनिधी श्री. दिपक मतकर, कारागृह अधीक्षक व अधिकारी/कर्मचारी उपस्थित होते.

**अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे**

अहमदनगर जिल्हा कारागृह

अहमदनगर जिल्हा कारागृह येथे दंतरोग तपासणी शिबीर

दि.४.२.२०२२ व दि.११.२.२०२२ रोजी अहमदनगर जिल्हा कारागृह येथे यशवंतराव चवळाण डॅटल कॉलेज यांचेकडील दाताचे डॉक्टर श्री. निखिल, श्री. आदित्यकुमार पिसे, श्री. आशुतोष घरत, श्री शाहेबाज मुरमे (Intern) यांचेकडून बंद्यांच्या दातांची तपासणी, एक्स-रे, क्लिनिंग, फिलिंग तसेच दाताच्या इतर समस्यांचे निवारण करण्यात येते. तसेच डॉ. निखिल यांनी जागतिक कॅन्सर दिनानिमित्त तंबाखू प्राशन करणे व बिडी-सिगारेट पिणे याचे दुष्परिणाम सांगून बंदयांना समुपदेशन केले जाते. सदर डॅटल कॅम्प व जागतिक कॅन्सर दिनाच्या कार्यक्रमाला कारागृहाचे अधीक्षक व अधिकारी/कर्मचारी उपस्थित होते. सदरील शिबीर प्रत्येक शुक्रवारी घेण्यात येते.

कोल्हापूर मध्यवर्ती कारागृह येथे कुष्ठरोग आरोग्य तपासणी शिबीर

दि.४.०२.२०२२ रोजी कोल्हापूर मध्यवर्ती कारागृह येथे सहाय्यक संचालक आरोग्य सेवा, कुष्ठरोग कोल्हापूर व पर्यवेक्षकीय नागरी कुष्ठरोग पथक कोल्हापूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने कारागृहातील बंदयांची कुष्ठरोग विषयक शारिरीक तपासणी व मार्गदर्शन करण्यात आले. सदर शिबीरामध्ये १७८८ पुरुष व ३० महिला बंदी असे एकुण १८१८ बंदयांची तपासणी करण्यात आली.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

कोल्हापूर मध्यवर्ती कारागृह येथे तणावमुक्ती शिबीराचे आयोजन

दि. ३१.०१.२०२२ व दि. ४.२.२०२२ रोजी कोल्हापूर मध्यवर्ती कारागृह येथे सिक्रेट फॉउंडेशन या संस्थेचे संस्थापक अधिकारी प्रा.डॉ.दयानंद देवमोरे यांनी कारागृहातील अधिकारी व कर्मचारी तसेच बंदीजनांकरीता तणावमुक्त कोल्हापूर या अभियानांतर्गत तणाव मुक्तीबाबतची कार्यशाळा घेण्यात आली.

चंद्रपूर जिल्हा कारागृह येथे एच.आय.झी.(एड्स) या रोगावर मार्गदर्शन व तपासणी शिबीर

दि. १४.२.२०२२ रोजी चंद्रपूर जिल्हा कारागृह येथे जिल्हा सामान्य रुग्णालय, चंद्रपूर व कारागृह प्रशासनाचे संयुक्त विद्यमाने कारागृहातील बंद्यांसाठी एच. आय.झी. (एड्स) या रोगावर मार्गदर्शन व तपासणी शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमाला जिल्हा सामान्य रुग्णालय, चंद्रपूरचे जिल्हा पर्यवेक्षक श्री. निरंजन मंगरुळकर, समुपदेशक, श्रीमती शारदा लोखंडे, प्रयोगशाळा तंत्रज्ञ, श्री. साहेबराव हिवरकर, कारागृह अधिकारी व इतर कारागृह अधिकारी/कर्मचारी उपस्थित होते.

**अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे**

नाशिकरोड मध्यवर्ती कारागृह येथे वैद्यकिय तपासणी शिबीराचे आयोजन

दि.१०.०२.२०२२ रोजी नाशिकरोड मध्यवर्ती कारागृह येथे धर्मादाय रुग्णालयामार्फत कारागृहातील बंदीकरीता वैद्यकिय तपासणी शिबीर घेण्यात आले. सदर शिबीरात तुलसी आय हॉस्पिटल, डॉ.वसंत पवार वैद्यकिय रुग्णालय, केबीएच दंत रुग्णालय, नामको चॅरिटेबल हॉस्पिटल, एसएमबीटी हॉस्पिटल यांनी सहभाग घेतला. बंद्यांना नेत्ररोग, त्वचारोग, दंतरोग, रक्त, लघवी आर्द्धची तपासणी करून औषधोपचार करण्यात आलेत. सदर शिबीरासाठी धर्मादाय सहआयुक्त श्री.जे.पी.झापाटे यांनी विशेष पुढाकार घेतला. शिबीरास सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त श्री.रा.अ.लिप्ते, धर्मादाय कार्यालयातील निरीक्षक श्री.किशोर तळोकार यांनी बंद्यांना आरोग्याविषयी मार्गदर्शन केले. शिबीराचे संयोजन धर्मादाय रुग्णालयातील प्रतिनिधी, वैद्यकिय अधिकारी, डॉक्टर, परिचारीका यांनी केले. सदर शिबीराचे आयोजन कारागृह अधीक्षक, वरिष्ठ तुरुंगाधिकारी यांचे मार्गदर्शनाखाली मंडल तुरुंगाधिकारी यांचे उपस्थितीत करण्यात आले. शिबीराचे नियोजन कारागृह शिक्षक यांनी केले.

नाशिकरोड मध्यवर्ती कारागृह येथे वैद्यकिय तपासणी शिबीराचे

नाशिकरोड मध्यवर्ती कारागृह येथे एच.आय.व्ही.(एड्स) जनजागृतीपर कार्यक्रम

दि.१६.०२.२०२२ रोजी महाराष्ट्र राज्य एड्स नियंत्रण संस्थेअंतर्गत व जिल्हा रुग्णालय नाशिक मार्फत कारागृहातील अधिकारी, कर्मचारी व बंदी यांचे एच.आय.व्ही.एड्स/ जनजागृतीपर एक दिवसीय कार्यशाळाचे आयोजन करण्यात आले. सदर कार्यशाळेत डी.पी.ओ. श्री.योगेश परदेशी, डी.एस. श्रीमती.सुनिता बोरसे, कौन्सलर श्री.संदिप चौधरी, पी.पी.एम. जनार्दन भोये यांनी एच.आय.व्ही./एड्स जनजागृतीपर मार्गदर्शन केले. यावेळी कारागृह अधीक्षक, वरिष्ठ तुरुंगाधिकारी,मंडळ तुरुंगाधिकारी व कर्मचारी हे उपस्थितीत कार्यशाळाचे नियोजन कारागृह शिक्षकांनी केले.

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

कल्याण जिल्हा कारागृह येथे नेत्र तपासणी शिबीर कार्यक्रम

दि. २४.१२.२०२१ रोजी कल्याण जिल्हा कारागृह येथे संत निरंकारी मिशन व के.ई.एम.हॉस्पीटल यांचे सौजन्याने कारागृहातील बंद्यांसाठी नेत्र तपासणी व मोतिबिंदु निदान तपासणी शिबीर आयोजित करण्यात आले व बंद्यांसाठी सदर संस्थेमार्फत मोफत चष्मे बनवून प्राप्त करून घेण्यात आले.

कल्याण जिल्हा कारागृह येथे चष्मे वाटपाचा कार्यक्रम

दिनांक १४.०२.२०२२ रोजी कल्याण जिल्हा कारागृह येथे संत निरंकारी मिशन व के.ई.एम. हॉस्पीटल यांचे सौजन्याने कारागृहातील बंद्यांना नेत्र तपासणी करून उपलब्ध करून देण्यात आलेले मोफत चष्मे बंद्यांना सन्मा.जिल्हा व सत्र न्यायाधिश, कल्याण यांचे हस्ते वाटप करण्यात आले.

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

विधी विषयक सहाय्य

नाशिकरोड मध्यवर्ती कारागृह

दि.०३.०२.२०२२ रोजी नाशिकरोड मध्यवर्ती कारागृह येथे जिल्हा विधीसेवा प्राधिकरण नाशिक यांचे वतीने कायदेविषयक मार्गदर्शन शिबीराचे आयोजन करण्यात आले. सदर कार्यक्रमात चिफ डिफेस कॉन्सील लिंगल एड. श्री. असफ शेख, अॅड. श्री. आरीफ शेख यांनी बंद्यांसाठी जिल्हा विधी प्राधिकरणामार्फत दिल्या जाणा-या विविध योजनांबाबत माहिती दिली. सदर कार्यक्रमाचे आयोजन कारागृह अधीक्षक, वरिष्ठ तुरुंगाधिकारी यांचे मार्गदर्शनाखाली मंडल तुरुंगाधिकारी यांचे उपस्थितीत करण्यात आले. कार्यक्रमाचे नियोजन कारागृह शिक्षक यांनी केले.

अहमदनगर जिल्हा कारागृह

दि.११.२.२०२२ रोजी अहमदनगर जिल्हा कारागृहात येथे मा. न्यायाधीश, रेवती देशपांडे, सचिव, जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण, अहमदनगर यांच्यामार्फत कारागृहातील बंद्यांकरीता कायदे विषयक मार्गदर्शन शिबीर घेण्यात आले. मार्गदर्शन करताना मा. न्यायाधीश, श्रीमती रेवती देशपांडे यांनी सांगितले की, सात वर्षांखाली शिक्षा असणा-या गुन्हयांमध्ये कायदयानुसार कॉप्रोमाईज करता येते. म्हणजेच प्ली-बार्गेंरिंग करता येऊ शकते. तसेच बंद्यांच्या शंकांचे देखील निवारण करण्यात आले. सदर कार्यक्रमास कारागृह अधीक्षक, अधिकारी/कर्मचारी व बंदी उपस्थित होते.

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

वाशिम जिल्हा कारागृह

दि. २.२.२०२२ रोजी वाशिम जिल्हा कारागृह येथे DLSA, वाशिम मार्फत मा.श्री. शिंदे, मुख्य न्यायाधीश, यांनी कारागृहातील बंदयांना कायदे विषयक मार्गदर्शन करण्यात आले आहे. त्यामध्ये प्ली बारगिनींग, बंदयांचे हक्क व अधिकार याबाबत माहिती देण्यात आली आहे. सदर कार्यक्रमास कारागृह अधिकारी/कर्मचारी व बंदी उपस्थित होते.

चंद्रपूर जिल्हा कारागृह

माहे फेब्रुवारी २०२२ पासून चंद्रपूर जिल्हा कारागृहातील बंदी बांधवांकरिता जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण, चंद्रपूर यांचे मार्फत विशेष विधी सेवा अभियान सुरु करण्यात आले आहे. सदर उपक्रमाकरिता जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरणाचे सचिव श्री. किरण जाधव यांचे आदेशान्वये ॲड.आर.एम.खोब्रागडे आणि ॲड.ए. आर. डोलकर हे कारागृहातील बंदयांना नियमित भेट देऊन बंदयांना त्यांचे न्यायालयीन स्थितीबाबत तसेच मोफत विधी सहाय्यबाबत मार्गदर्शन करीत आहे. सदरमोफत उपक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी कारागृह अधीक्षकासह इतर अधिकारी व कर्मचारी यांचे सहकार्य लाभले आहे.

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

बंदीपुनर्वसन व बंदी कल्याण कार्यक्रम

येरवडा मध्यवर्ती कारागृह

वैयक्तिक कर्ज/गृहकर्ज/मोटारवाहन कर्ज/शैक्षणीक कर्ज व इतर कर्जाबाबत विशेष कार्यशाळेचे आयोजन

मा. कारागृह उपमहानिरीक्षक मा. श्री. योगेश देसाई, यांच्या मार्गदर्शनाखाली दिनांक १६.०२.२०२२ रोजी येरवडा मध्यवर्ती कारागृह व बैंक ऑफ महाराष्ट्र, येरवडा शाखा, पुणे यांच्या संयुक्त विदयमाने के.के. भवन, पुणे येथे कारागृह अधिकारी/कर्मचारी यांचे करिता विशेष कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यशाळेत बँकेचे मॅनेजर श्री. अंतनु बोस व व्यवसाय विकास अधिकारी श्री. सचिन लोहकरे यांनी बँकेमाफ्त दिले जाणारे वैयक्तिक कर्ज/गृहकर्ज/मोटार वाहन लोन/शैक्षणीक कर्ज व इतर कर्जाबाबत सविस्तर माहिती दिली. तसेच अधिकारी/कर्मचारी यांनी विचारलेल्या शंकांचे निरसन केले. सदर विशेष कार्यशाळेकरीता कारागृह अधीक्षक व ५५ कर्मचारी उपस्थित होते.

नागपूर मध्यवर्ती कारागृह येथे कारागृहातील बंदयासाठी कांबळ व डस्ट बीन भेट

दि. २३.०२.२०२२ रोजी नागपूर मध्यवर्ती कारागृह येथे रोटरी क्लब ऑफ नागपूर, नार्थ या संस्थेच्यावतीने नागपूर मध्यवर्ती कारागृहातील बंदयाना थंडीपासून बचाव करण्यासाठी २०० नग कांबळ तसेच ओला कचरा व सुका कचरा वेगवेगळे टाकण्यासाठी ८० नग मोठे डस्ट बीन भेट देण्यात आले. याप्रसंगी रोटरी क्लबचे डिस्ट्रीक गव्हर्नर श्री. रमेश मेहेर, रोटरी क्लब ऑफ नागपूर, नार्थचे प्रेसोंडेन्ट श्री. हंशू आंबवानी, सेक्रेटरी श्रीमती मनीषा मंगहानी तसेच कारागृह अधीक्षक, अधिकारी/कर्मचारी व बंदी उपस्थीत होते.

अहमदनगर जिल्हा कारागृह येथे शिलाई मशीन वाटप

दि. ११.२.२०२२ रोजी अहमदनगर जिल्हा कारागृह येथे पोलीस मित्र संघटना यांच्याकडून बंदयांच्या सुधारणात्मक उपक्रमांसाठी शिलाई मशीन भेट देण्यात आली. सदर कार्यक्रमास मा. न्यायाधीश श्रीमती रेवती देशपांडे, कारागृह अधीक्षक, अधिकारी/कर्मचारी व बंदी उपस्थित होते.

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

चंद्रपूर जिल्हा कारागृह

दि. १९.२.२०२२ रोजी चंद्रपूर जिल्हा कारागृह येथे कारागृहातील बंदी बांधवांकरीता छत्रपती शिवाजी महाराज जयंतीचे औचित्य साधून कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. या वेळी कारागृहातील बंद्यांनी शिवगीत सादर करीत उपस्थितांना मंत्रमुग्ध केले. सदर कार्यक्रमास कारागृह अधीक्षक, अधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते.

चंद्रपूर जिल्हा कारागृह येथे ग्रंथालयास पुस्तक व चेस बोर्ड भेट

दि. २६.२.२०२२ रोजी चंद्रपूर जिल्हा कारागृह येथे कारागृहातील बंदीवांना मा.श्री.व्ही.डी.केदार, अतिरिक्त सत्र न्यायाधिश, चंद्रपूर यांचेतर्फे बंदी बांधवांना प्रेरणादायी पुस्तके व मनोरंजनाकरिता खेळ साहित्य म्हणून चेस बोर्ड भेट देण्यात आली आहे. या वेळी मा.न्यायाधिश यांनी कारागृहातील ग्रंथालय विभागाला भेट देऊन तेथील प्रेरणादायी व सकारात्मक पुस्तकांची पाहणी केली व कारागृहातील वाचक बंदी संख्या लक्षात घेता कारागृह प्रशासनाचे सुधारणात्मक उपक्रमाचे कौतुक केले व बंद्यांना पुस्तक वाचनातून स्वतःमध्ये सुधारणा करण्याचे आव्हान केले. या वेळी कारागृह अधीक्षक व इतर अधिकारी/कर्मचारी उपस्थित होते.

येरवडा मध्यवर्ती कारागृह येथे ब्लॅकेट वाटप कार्यक्रम

दि. १५.०२.२०२२ रोजी रोटरी क्लब, मुंबई या सामाजिक सेवाभावी संस्थेमार्फत कारागृहातील वयोवृद्ध बंद्यांकरिता १०० नग ब्लॅकेटचे वाटप करण्यात आले. सदर कार्यक्रमाकरिता रोटरी क्लब, मुंबई या संस्थेचे अध्यक्ष राज तेजवानी, शितल तेजवानी, अलका भंडारी, हेमांगिनी ब्रह्मचारी, लिला जया उपस्थित होते. सदर कार्यक्रमाचे कारागृह अधीक्षक यांच्या मार्गदर्शनाखाली वरिष्ठ तुरंगाधिकारी व शिक्षक यांनी यशस्वीपणे आयोजन केले.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

अधिकारी/कर्मचारी व्यासपिठ

खूप पाहिले....

कायदयाचे वायदे, खूप पाहिले..

वायदयाचे फायदे, खूप पाहिले..

लोकांचं प्रेम, खूप पाहिले..

प्रेमातून गेम, खूप पाहिले..

लोकांचा जिव्हाळा, सुखात खूप पाहिला..

लोकांचा कनवळा, कामापुरता खूप पाहिला..

परिस्थितीवर मात, खूप पाहिली..

राजकारणातली जात, खूप भोगली..

आईच्या आश्रूतलं दुःखं, आत सोसलं..

त्या आश्रूतला आधार, खूप भेटला..

बहिणीची माया, खूप मुकलो..

राखीचं रक्षण, करायला चुकलो..

बापाची छाया, आता जानलो..

छायेचा हात, आता मानलो..

मैत्रीचा सहवास, खूप पाहिला..

पत्नीचा वनवास, खूप भोगला..

अनाथांच्या किंकाळ्या, खूप ऐकल्या..

आमच्या पोरांचा हंबरडा, खूप झेलला..

कायदयाचं रक्षण, खूप जाणलं..

जेलचं आपलंपण, आता मानलं....

जेलचं आपलंपण, आता मानलं....

- श्री. शामकांत चंद्रकांत शेडगे,

व तु अ. अहमदनगर जिल्हा कारागृह

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

‘ती’ चे थांबणे...

असे म्हणतात की,वेळ कधीच कोणासाठी थांबत नाही,नव्हे ती वेळेला थांबते.

पण वेळेचे गणित अचुकपणे साधणा-या ‘ती’ ला मात्र थांबाव लागतं.

पण हे ‘ती’ चे थांबणे नसून थांबलेल्या वेळेवर मात करण आहे.

पोळपाटावर एक पोळी लाटून तयार असते,पण ‘ती’ तेथे थांबून रहाते.

तव्यावरची आधीची पोळी निट भाजुन होईपर्यंत कंटाळा आला म्हणून अर्धी कच्ची सोडत नाही.

सगळी कामे आटोपल्यावरही ‘ती’ ओटयापशी थांबते गॅस वरचं दुध ओतुन वाया जाऊ नये म्हणुन.

जोडीदार आकाशी उंच झेप घेत असताना,घरच्यातल्या पिल्लांच्या पंखात उंच झेप घेत असताना,

घरटयातल्या पिल्लांच्या पंखांत बळ येईपर्यंत ‘ती’ थांबूनच असते.

शिं-शु सांगता येणा-या पण आपले आपण आवरता न येणा-या मुलाबाळांसाठी,

बाथरुमच्या दारापाशी ‘ती’ थांबूनच रहाते.

मुलांकडून अभ्यास करून घेताना शब्द,वाक्य,गणित,व्याकरण सगळे बरोबर येईपर्यंत ‘ती’ थांबूनच रहाते.

मुलं लहाण असो की मोठी, परिक्षा असो की पालकसभा असो,त्यांच्या अभ्यासासाठी पहाटे लवकर उठणे असो की रात्री उशीरा झोणे असो या सगळयासाठी ‘ती’ त्यांच्या पाठीशी थांबते.

नव-यासोबत दोन आपुलकीचे बोल,क्षणाचा सहवास,चहा-कॉफीचा एक निवांत घोट घेण्यासाठी ‘ती’ थांबते.

घरातल्या सर्व गोष्टी वेळेवर करूण,ऑफिसला वेळेवर येऊन,ऑफीसमधील काम पुर्ण होईपर्यंत थांबते.

सगळयांच्या पाठीशी ती थांबते.

खरतर ‘ती’ पाटीशी थांबते म्हणून तर सगळं व्यवस्थित चाललयं. काय हरकत आहे हे मान्य करायला.

‘ती’ च्या या थांबण्यातही एक अर्जा आहे.त्या उर्जेमुळेच कुटुंबाची वेळ चांगली चालली आहे.

या उर्जेमुळेच आयुष्यात आलेल्या,येणा-या कठीण वेळा सुधा निघून जातील याची खात्री आहे.

इतकी उर्जा,इतके चैतन्य,इतका उत्साह ‘ती’ ला मिळतो कोठून हेच मोठे कोडे आहे.

त्यासाठी त्यांच्या भावणांचा नेहमी आदर करा,

त्यांना सन्मानाने वागवा,त्यांची काळजी घ्या,त्यांना वेळ दया,दोन गोड शब्द,थोडी प्रशंसा इतकीच त्यांची

अपेक्षा असते.

अशा या दैवी स्त्री शक्तीला मी मनापासून वंदन करतो.

रविंद्र एकनाथ गायकवाड

व.तु.अ.

अ.पो.म.सं.व म.नि.का.व सु.से.

कार्यालय म.रा.पुणे.

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

विविध उपक्रम

नागपूर मध्यवर्ती कारागृह येथे महिला अधिकारी/कर्मचारी यांचे करीता चारचाकी वाहन प्रशिक्षण कार्यक्रम

नागपूर मध्यवर्ती कारागृह व रोटरी क्लब ॲफ नागपूर, नार्थ यांचे सौजन्याने, महिला सशक्तीकरण या संकल्पनेतील, मा. श्रीमती स्वाती साठे, कारागृह उपमहानिरीक्षक, पूर्व विभाग, नागपूर यांचे मार्गदर्शनाखाली, अधीक्षक, उपअधीक्षक, वरिष्ठ तुरुंगाधिकारी यांनी कारागृहातील महिला अधिकारी व कर्मचारी यांचेसाठी चारचाकी वाहन प्रशिक्षणाचे आयोजन दि. २८.०१.२०२२ पासून पुढे २६ दिवसांपर्यंत करण्यात आले होते. सदर प्रशिक्षणानंतर महिला अधिकारी/कर्मचारी यांना ड्रायव्हीग स्कूलच्या वतीने चारचाकी वाहनाचे लायसन्स देण्यात येणार आहे. तसेच सदर प्रशिक्षणामुळे महिला कर्मचा-यांमध्ये त्यांचा आत्मविश्वास वाढण्यास निश्चितच मदत होणार असून त्यांना आत्मनिर्भर होण्यास वाव मिळणार आहे.

तळोजा मध्यवर्ती कारागृह कर्मचारी प्रमाणपत्र वाटप कार्यक्रम

तळोजा मध्यवर्ती कारागृहात ७३ वा प्रजासत्ताक दिन मोठ्या उत्साहात साजरा करण्यात आला. कारागृह अधीक्षक श्री. यु. टी. पवार यांच्या हस्ते ध्वजारोहन करण्यात आले. यावेळी अधिकारी / कर्मचारी यांनी ध्वजास सशस्त्र सलामी दिली. याप्रसंगी कारागृहात उत्कृष्ट काम केलेल्या ४ कर्मचा-यांना अधीक्षकांच्या हस्ते प्रशंसापत्र देऊन गौरवण्यात आले. १. झडती अंमलदार, हवालदार, श्री. प्रल्हाद रडका कोंटेला, २. हवालदार, श्री. हनुमंत ठोमरे – तटभिंती कारागृहातील विद्युत व्यवस्था उत्तम केल्याबद्दल, ३. शिपाई, श्री. प्रविण मोतीराम आळ्हाड, तटभिंती कारागृहातील विद्युत व्यवस्था उत्तम केल्याबद्दल, ४. श्री. अमित देवराम राठोड-कारागृहात विषारी नाग, अजगर पकडून सर्पिमित्राप्रमाणे काम केले. या कर्मचा-यांप्रमाणे सर्व अधिकारी कर्मचारी यांनी आपल्या कर्तव्य निष्ठेने बजावावे असे शुभेच्छापर मार्गदर्शन यावेळी अधीक्षकांनी केले.

**अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे**

चंद्रपूर जिल्हा कारागृह

स्वच्छ कार्यालय पुरस्कार २०२२

चंद्रपूर महानगर पालिका प्रशासनातर्फ दिला जाणारा 'स्वच्छ कार्यालय पुरस्कार २०२२' करीता चंद्रपूर जिल्हा कारागृहाची निवड करण्यात आली असून कारागृह अधीक्षक श्री. वैभव एस.आगे यांना स्मृतीचिन्ह आणि प्रशंसापत्र देऊन पुरस्कार समारंभात गौरविण्यात आले आहे.

नाशिकरोड मध्यवर्ती कारागृह

दि.१६.०२.२०२२ रोजी महाबँक (RSETI) नाशिक, ग्रामिण स्वयंरोजगार प्रशिक्षण संस्था, नाशिक अंतर्गत संचालक श्री.गणेश सरोदे व प्रशिक्षक श्री.राजेंद्र पवार यांचे हस्ते प्रमाणपत्र वाटप करण्यात आले. यावेळी श्री.सरोदे यांनी व्यवसाय सुरु करणेकरीता बँक कर्ज प्रकरणाबाबत माहिती दिली. कारागृह अधीक्षक श्री.प्रमोद वाघ यांनी व्यवसाय उभारणी करीता महाबँक मार्फत कर्ज घेवुन व्यवसाय सुरु करावा व स्वावलंबी जीवन जगावे असे सांगीतले. यावेळी कारागृह अधीक्षक, वरिष्ठ तुरंगाधिकारी यांच्या मार्गदर्शनाने, मंडळ तुरंगाधिकारी व कर्मचारी यांच्या उपस्थितीत कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.कार्यक्रमाचे नियोजन कारागृह शिक्षक यांनी केले.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तळोजा मध्यवर्ती कारागृह येथे अधीकारी व कर्मचारी यांचे करिता गृहकज

तळोजा मध्यवर्ती कारागृहातील अधीकारी व कर्मचारी यांचे करिता गृहकर्जाबाबत बँक ऑफ महाराष्ट्र नवी मुंबई जनरल मॅनेजर श्रीमती जोगळेकर मँडम व त्यांचे सहकारी यांनी कारागृहात प्रत्यक्ष येवून गरजू अधिकारी / कर्मचारी यांना ५ कोटी ५ लाख रु. पूर्व मंजूरी देण्यात आली.

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

कल्याण जिल्हा कारागृहाचा टाकावुमधुन टिकावु उपक्रम

कल्याण जिल्हा कारागृहाने जुन्या टाकावु वस्तुमधुन फॅन रिवायर्डिंगची मशीनची निर्मिती करून व सर्व फॅन रिवायर्डिंग केले ज्यामुळे नादुरुस्त स्थितीत पडून असलेल्या फॅनसाठीचा रुपये ४.५ लक्ष इतका खर्च वाचला व फॅन दुरुस्तीसाठी कायमचा तोडगाही निघाला आहे.

कल्याण जिल्हा कारागृह

कल्याण जिल्हा कारागृहातील स्वयंपाकगृहामध्ये यापूर्वी असलेल्या लोखंडी शेगड्यांची हाईट जमिनीच्या एक ते दीड फुट होती. त्यामुळे बंद्यांचे जेवण बनवण्यात येणारे मोठ-मोठे पातेले शेगडीवर चढवितांना व उतरवतांना मोठी गैरसोय होत होती व त्यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर गॅस देखील वाया जात होता. यावर तोडगा म्हणून जपीनीतर्गत शेगडी तयार करून त्यावर पातेले चढविण्यासाठी व उतरविण्यासाठी सोयीस्कर व्हावे यासाठी प्लॅटफॉर्म तयार केला. यामुळे प्रतिदिवस ०१ गॅसची टाकी याप्रमाणे महिन्याभरात ३० गॅस टाक्यांची बचत होत असून शासनाचा मोठ्या प्रमाणावर खर्च वाचण्यास मदत झालेली आहे.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

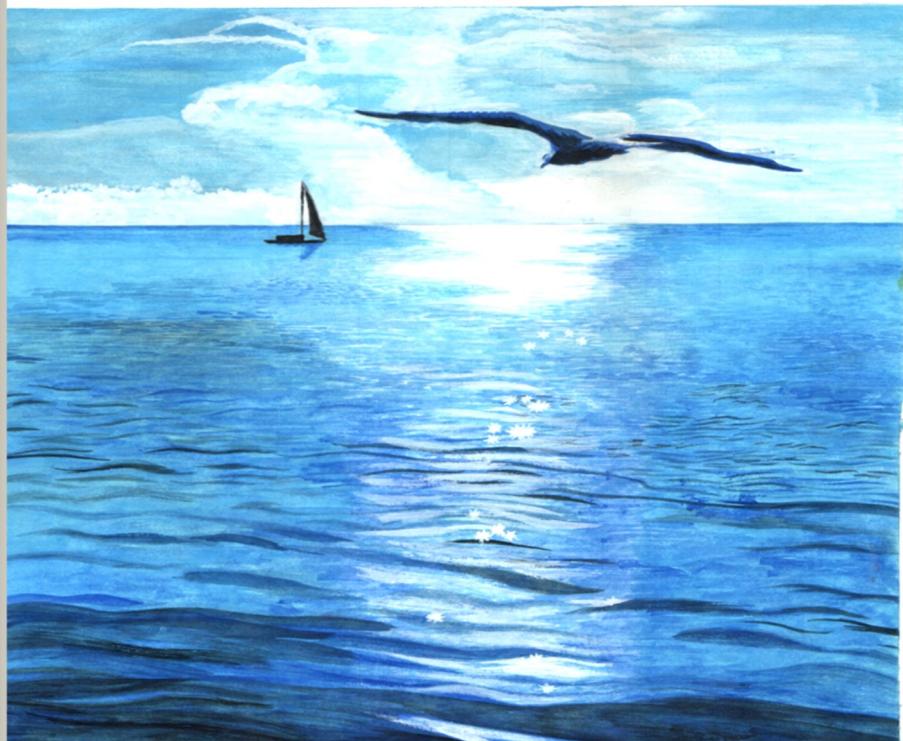
बंदी व्यासपिठ

तळोजा मध्यवर्ती कारागृह

तळोजा मध्यवर्ती कारागृह येथे मराठी भाषा पंधरवड्यानिमित्त बंदीजनाकरिता रेडिओ टिएल.सी.पी.वरुन मराठी कविता,शेरोशाहिरी,अभंग,गवळणी,शेतकरी गीते,पोवाडा,नाट्ययगीते, नाट्यछटा,सुविचार यांचे प्रसारण करण्यात आले.या निमित्त आयोजित निबंध स्पर्धा घेण्यात आली.निबंधाचे विषय माझा आवडता छंद,माझा आवडते पुस्तक व माझा आवडता खेळाढू असे ठेवण्यात आले. तसेच बंद्याकरिता अक्षरलेखन उपक्रमाचे आयोजनही करण्यात आले होते.

तळोजा मध्यवर्ती कारागृह

तळोजा मध्यवर्ती कारागृहातील न्या.बंदी:-९१ आशिष कमलाकर पेडणेकर यांने रेखाटलेल्या कलाकृती.

[Signature]
- १८/०२/२०२०

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तळोजा मध्यवर्ती कारागृह

तळोजा मध्यवर्ती कारागृहातील न्या.बंदी :-११ आशिष कमलाकर पेडणेकर यांने रेखाटलेल्या कलाकृती.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

मुंबई मध्यवर्ती कारागृहातील बंदयांनी रेखाटलेली चिऱे.

बातमी कारागृहांची

Stress-free drive for Arthur Rd jail inmates

Prison authorities, in association with NGO Project Mumbai, hold counselling and mental health sessions for 350 inmates in Barrack 11

FAISAL TANDEL
faisal.tandel@fpj.co.in

Authorities at the Arthur Road jail, in association with a non-government organisation (NGO) Project Mumbai, organised a counselling session for the jail inmates to curb their stress levels.

Around 350 inmates from Barrack number 11 of the jail were counselled by the authorities. The barrack 11 includes inmates arrested under section 302 (punishment for murder) of the Indian Penal Code.

Superintendent N B Vayachal of Arthur Road jail said, "We held two counselling sessions, where one was held last week and the second session on Thursday. We realised that the inmates required counselling but we were not getting counsellors or psychiatrists for the same. However, with the help of ADG (Prisons), Additional Director General of Police,

Prisons, Atul Kulkarni and Project Mumbai, the initiative kicked off successfully and evoked a good response," he added.

It was the first such counselling session organised across Maharashtra under the guidance ADG Kulkarni. CEO and founder of Project Mumbai, Shishir Joshi, said, "Initially we held the counseling for a group of inmates, who raised a number of questions and doubts. In future, we will hold personal sessions for the inmates," added Joshi.

Sources from the jail said, "A number of inmates were under stress during the pandemic as they were not allowed to meet the relatives. Similarly, with no courts hearings, many of them were apprehensive about their future. However, the counselling session trained them on how to be calm and lead a peaceful life," said the official.

Counsellors will visit inmates twice a week

Vayachal added the counselling sessions will see a drastic change in the mental health of the inmates. "A three-member team will conduct the sessions in two parts. In the first part, a group orientation with any one barrack will be held for around fifty minutes. This will be followed by the counsellors being available for one to one guidance if any inmate requires counselling. The counsellors will be visiting twice a week and psychiatrists will be visiting once or twice a month as per requirement in the jail," he added.

FM urged to hike C on garment footwe

SANJAY JOG
Sanjay.jog@fpj.co.in

Federation of Retail Welfare Association (WA) and other associations have urged Union Minister Nirmala Sitharaman to roll back proposed GST hike on fabric and footwear. The government has proposed a hike from 5 per cent to 10 per cent on these items, which will lead to massive inflation in the country, especially when there has been a dip in Covid cases.

"The rise in GST is proposed to hike in prices by 10 per cent. This will directly affect the lower and middle-income group consumers," WA president Virer Shah said.

"The country is already facing problems in wallet and to increase the middle of such will be death knell for garment and footwear industry," said Shah.

Shah said that the conduct of garment industry in 2020 and 2021 showed that the pandemic had already seen closure of 30 per cent of garment units across the country.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

नवभारत

बंदियों के लिए विधि सेवा अभियान विधि सेवा स्वयंसेवकों का भी लिया जा रहा सहयोग

चंद्रपुर, ब्यूरो, चंद्रपुर जिला विधि सेवा प्राधिकरण द्वारा फरवरी महीने में चंद्रपुर जिला कारागृह के बंदियों के लिए विधि सेवा विशेष अभियान चलाया जा रहा है। महाराष्ट्र राज्य विधि सेवा प्राधिकरण मुंबई के निर्देश अनुसार जिला विधि सेवा प्राधिकरण के अध्यक्ष कविता अग्रवाल के मार्गदर्शन में एवं जिला कारागृह के सहयोग से उक्त विशेष अभियान जिले में चलाया जा रहा है। इस अभियान में पैनल अधिवक्ता एड. आर.एम.खोब्रागडे, एड. ए.आर. डोलकर द्वारा चंद्रपुर जिला कारागृह को नियमित प्रत्यक्ष भेट देकर कारागृह बंदियों से प्रत्यक्ष संवाद कर उन्हें जिला विधि सेवा

प्राधिकरण चंद्रपुर कार्यालय द्वारा नियुक्त पैनल अधिवक्ताओं की उनके प्रकरण के न्यायालयीन वर्तमान स्थिति की जानकारी दी जाएगी। साथ ही उनके प्रकरण का न्यायालयीन वर्तमान स्थिति के विवरण की कापी भी उन्हें दी जाएगी। बंदियों को आवश्यक विधि सेवा सहायता दी जा रही है। इसके लिए विधि सेवा स्वयंसेवक का भी सहयोग लिया जा रहा है। कारागृह के बंदियों को दी जा रही मुफ्त विधि सेवा सहायता के लिए किसी भी प्रकार का शुल्क नहीं लिया जाएगा। ऐसी जानकारी जिला विधि सेवा प्राधिकरण के अधीक्षक ने दी है। उक्त विधि सेवा विशेष अभियान सफल बनाने के

लिए जिला कारागृह अधीक्षक वैभव आगे, कारागृह अधिकारी एवं कर्मचारी एवं कारागृह बंदियों का सहयोग प्राप्त हो रहा है।

Chandrapur Edition
16-february-2022 Page No. 4
epaper.enavabharat.com

आंतरराष्ट्रीय रेडिओ दिनानिमित्त रविवारी कोल्हापूर जिल्हा मध्यवर्ती कळंबा कारागृहात बंदीजनांची 'जेलवाणी' हा कार्यक्रम साजरा करण्यात आला.

कळंबा कारागृहात बंदीजनांची 'जेलवाणी' आंतरराष्ट्रीय रेडिओ दिवस उत्साहात

लोकमत न्यूज नेटवर्क
कोल्हापूर : येदील जिल्हा मध्यवर्ती कळंबा कारागृहात रविवारी आंतरराष्ट्रीय रेडिओ दिवस साजरा करण्यात आला. यानिमित्त आयोजित 'जेलवाणी' कार्यक्रमाचा आस्वाद कारागृहातील बंदीनी घेऊन सर्वच मंत्रमुख झाले. रेडिओ एफएमवर सुरु असलेल्या कार्यक्रमात कारागृहातील अनेक बंदीच्या पसंतीनुसार देशभक्तीपर तसेच मनोरंजनपर

गाण्याचा आनंद घेण्यात आला. कारागृह अधीक्षक चंद्रमणी इंदूरकर यांनी कारागृहात या कार्यक्रमाचे आयोजन केले होते. रविवारी दुपारे दीड तास सुरु असलेल्या 'जेलवाणी' या कार्यक्रमात प्रथम अधीक्षक इंदूरकर यांनी बंदीना स्फुर्ती मिळाली. बंदीजन नेहमीच आनंदी राहावेत या उद्देशाने या कार्यक्रमात सहभाग घेत असल्याची माहिती बंदीजनांना दिली.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह
व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

कारागृहाच्या भिंतीआड शिक्षणाचे धडे

■ सहा वर्षात १४६ जण पदवीधर ■ चालू वर्षात २१९ जणांचे अँडमिशन

कोल्हापूर : पुढारी वृत्तसेवा

आयुष्यात हालून घडलेल्या
एका चुकीमुळे अनेकोना चार
भिंतीआडचे कारागृहातील जीवन
जगवे लागते आहे. शिक्षणाच्या
अभ्यासाचे अनेकजण गुहेगारी
क्षेत्राकडे वळतात. कारागृहातील
पश्चातपाची वेळ न येता त्यांना
शिक्षणाच्या प्रवाहात आणण्याचे
काम प्रशासन करीत आहे.

कळंबा मध्यवर्ती कारागृहातील
बाबावी, पदवी, व्यवसायाचिमुळ
शिक्षण देण्यात येत असून, गेल्या
सहा वर्षात १४६ जण पदवीधर
झाले आहे. यदाची तज्ज्वल २१९
जण पदवीचे शिक्षण घेत आहेत.

यशवंतराव चवळाण मुक्त
विद्यापीठ आणि इंदिरा गांधी
राष्ट्रीय मुक्त विद्यापीठाचे
अभ्यासक्रम कळंबा कारागृहात
शिकवले जात आहेत. यदाच्या

२०२१-२२ वर्षासाठी ११८

जणांनी चारावी पूर्वतयारीची परेशा
दिली आहे, तर कला शाखेच्या
पहिल्या वर्षासाठी ११८ जण
शिक्षण घेत आहेत. इम्हा वर्षात
१५ जण, तर तृतीय वर्षात ६ जण
शिकत आहेत.

मार्गील वर्षी चारावी सम
अभ्यासक्रमासाठी १२३ जणांनी
प्रवेश घेतला होता. कला शाखा
प्रथम वर्ष १३ जण, द्वितीय वर्ष
१४ जण, तर तृतीय वर्षात ०७ जण
असे एकूण १५७ जण शिक्षण घेत
होते. ही संख्या प्रत्येक वर्षी वाढत
चालती आहे. पदवीसोबतच अन्न
व पोषण प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम,
मानवाधिकार प्रमाणपत्र

अभ्यासक्रम, गांधी आणि शांती
पदव्युत प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम
सुरु असून, मार्गील वर्षी यासाठी
७२ जणांनी प्रवेश घेतला होता.

(संग्रहित छायाचित्र)

२००६ साली कळंबा
कारागृहामध्ये
अभ्यास केंद्र
सुरु करण्यात
आले होते, या

माध्यमातून आतापर्यंत
१४६ बंदी वी. ए. पदवीधर बनले
आहेत. यामध्ये जन्मठेंपी शिक्षा
भोगणाऱ्या प्राजक्षता शेतार या
महिला बंदीचाही समावेश आहे.
तर ४ जणांनी पदव्युतर पदवीही
प्राप्त केली आहे.

कारागृहातून पदवीचे
शिक्षण पूर्ण
करण्याचा
बंदीला शिक्षेत १०
दिवसांची सूट वरिठ
कार्यालयाकडून दिली
जाते, तर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम
पूर्ण केल्यास १० दिवसांची सूट
मिळते.

बंदी शिक्षकांचेही योगदान

पूर्णश्रमी शिक्षण क्षेत्रात काम करारे अनेक शिक्षकही सत्या गुन्ह्यामध्ये शिक्षण घेतांत आहेत. अशा बंदी शिक्षकांच्या मदतीने कारागृहातील शिक्षणांमध्ये चालविले जात आहेत. हे शिक्षक आपल्या परीने यासाठी मदत करीत आहेत. त्यांनी आतापर्यंत बंदी विद्यार्थ्यांना घेडे मिरविण्यास प्रोत्साहित केले आहे.

सामना

कारागृहातच कैद्यांवर तज्ज्ञ डॉक्टरांकडून उपचार

**त्वचा
रोगाशी
संबंधित
४३२
ज्यांवर
उपचार**

मुंबई, दि. १३ (प्रतिनिधी) - आर्थर रोड कारागृहात त्वचारोग असलेल्या कैद्यांमुळे इतरांना त्याची लागण होऊ नये तसेच ज्यांना याचा त्रास आहे त्या कैद्यांवर वेळीच उपचार व्हावा यासाठी कारागृह प्रशासनाने शुक्रवारी आरोग्य शिबीर घेऊन त्वचारोगाने त्रस्त असलेल्या ४३२ कैद्यांवर तज्ज्ञ डॉक्टरांकडून उपचार करण्यात आले.

कोटनी न्यायालयीन कोठडी सुनावल्यानंतर आरोपीची रवानगी कारागृहात होते. बन्याच आरोपींना वेगवेगळे आजार असतात. याची माहिती कारागृह प्रशासनाकडे असते. त्यामुळे प्रशासनाकडून वेळोवेळी आरोग्य शिबीरांचे आयोजन केले जाते. आर्थर रोड कारागृहात असलेल्या ४३२ कैद्यांना त्वचारोगाचा त्रास आहे. कारागृहातील कैद्यांची संख्या लक्षात घेता त्वचारोगाची अन्य कैद्यांना लागण होऊ नये तसेच

ज्यांचा त्वचारोगाचा त्रास होतोय त्यांच्यावर वेळीच उपचार व्हावा यासाठी समता फाऊंडेशनच्या सहकायने शुक्रवारी कारागृहात त्वचारोग तपासणी शिबीर आयोजित करण्यात आले होते. या शिबिरात ४३२ कैद्यांची तज्ज्ञ डॉक्टरांकडून तपासणी करण्यात आली. त्या कैद्यांना चांगल्या प्रतीचे औषध देण्यात आले. वेळीच औषधोपचार मिळाल्याने कारागृहातील अन्य कैद्यांना लागण होण्यापासून वेळीच रोखण्याबरोबर ज्यांना त्रास आहे त्यांना फायद्याचे ठरणार असल्याचे कारागृह अधीक्षक नितीन वायचल यांनी सांगितले. इतक्या कैद्यांना उपचारासाठी मोठ्या रुग्णालयामध्ये नेणे शक्य होत नाही. ही अडचण लक्षात घेऊन आम्ही संस्थेच्या मदतीने तज्ज्ञ डॉक्टरांनाच कारागृहात आणून त्वचारोगाशी संबंधित कैद्यांवर उपचार केल्याचे वायचल म्हणाले.

Mumbai Edition
Feb 14, 2022 Page No. 5
Powered by : eReleGo.com

बंदीजनांच्या 'मेड इन कलंबा' वर्तुना डिमांड!

फर्निचरला विशेष मागणी : न्यायालये, शासकीय कार्यालयांकडून आँडर्स

कोल्हापूर : गोवं दुःङे

कलंबा कारागृहात बनाण्या
फर्निचर, काठे, बेकरी उत्पादनाता
प्रतिसाद मिळत असून कलंबा
मेड खुर्चीना एन्यभासन विशेष
माणी आहे. सध्या १ कोटी
खण्डांच्या फर्निचर निर्माणाची आँडर्स
एप्पू करण्याची लग्ना कारागृहात
मुक्त आहे.

कलंबा कारागृह येथे बनाणे
फर्निचर व कपडांना सर्वत्र मागणी
आहे. तसेच बेकरी उत्पादनांनाही
ग्राहकांची पसंती मिळत असल्याचे
कारागृह अधीक्षक चंद्रगंगी
दृश्यकर यांनी सांगितले.

अनेक वाणीपासून कलंबा

कारागृहात मुतारकाम, लोहाकाम,
यंत्रांना, बेकरी उत्पादन,
शिवायकाम, जारीकाम मुक्त आहे.
शासकीय कार्यालयांमध्ये जी
फर्निचर डुर्दीवळी कारागृहातील
फर्निचरला ग्राधान्य दिले जाते.
यामध्यमातृन सध्या कलंबा येते
खुर्चा, टेल, लाकडी मंदी,

कोल्हापूर : कैद्यांनी बनवालेल्या खुर्चा.

कोल्हापूर : स्टॉलवर मांडलेल्या वस्तू

स्माल, सरंदी, टीवेल, बेल्सार्ट,
लोखडी कपाट, बिस्क्युट, नानकटार्ड,
टोट, पॅटीस सारखी उत्पादने तपार
हेत आहेत.

नागपूला जाणार खुर्चा
नागपूर जिल्हा व सर्व
न्यायालयासाठी ५० लाख खण्डांच्या
खुर्चीची आंदोर्पणी काम

कलंबा कारागृहात मुक्त आहे. यातून
५६६ खुर्ची दिल्या जागार आहो. तसेच राजाम महाविद्यालयातून
७५७ सरंदी, ६५१७ मच्छरदांडीची
मुझबंदी विभागासाठी ३० लाख ८८

लाडू निर्मितीसाठी पत्रव्यवहार

कर्वाच निवासिनी अंदाईच्या लाडू प्रसाद बनविण्याचे काम जून २०१६
मध्ये कलंबा कारागृहाकडे सोपविष्ट्यात आले होते. २०१६
ते मार्च २०२० या कालात जवळ्यास ४० लाख
लाडू ३ कोटी २० लाखांचे उत्पन्न मिळाले
होते. यातून शस्त्रान ८० लाखांचा नफा
आला होता. मात्र, कोरेनांतर ही लाडू
निर्मिती बंद असून ती मुक्त कलण्यासाठी
कारागृह प्रशासनाने जिल्हापिकारी, प.
महाराष्ट्र देवदान समितीसोबत पत्रव्यवहार
केला आहे. असे कारागृह अपीक चंद्रगंगी
इंशुलकर यांनी सांगितले.

कोल्हापूर : कलंबा कारागृहावरे
लाघवात आलेल्या स्टॉलांतील
ग्राहकांचा प्रतिसाद मिळतो आहे.

हजार रुपयांचे फर्निचर बनविण्यात येत
आहे. वन विपासने ५ लाख
६० हजार रुपयांचे सोब, सुर्ची, टेवले
मागविली आहेत.
पोलिस कार्यालयांकडून यांच्या
पोलिस अमुकत ठाणे, रत्नागिरी,
सातारा, सांगाती, सोलापूर पोलिस
अधीक्षक कार्यालयांकडून २० हजार
७५७ सरंदी, ६५१७ मच्छरदांडीची
माणी आहे.

गणवेश शिलांड

कलंबा कारागृहाच्या
शिवायकाम विभागात गोवं देश
शिलांड चालते. जवळ नवोदय
विद्यालय, सिंधुरांग व काळ
यांनी सुमारे १ हजार गोवं देश
मत्त्वार, स्कॉर्टची माणीची केली
अमून त्यांची काम सध्या मुक्त
असल्याचे कारागृहातील कारणाना
व्यवस्थापनाचे प्रमुख आर. एस.
जाधव यांनी सांगितले.

शिक्षणाचा वाढाला टक्का

कारागृहात मुक्त असलेल्या
ग्राहकांचार्यात इच्छुक वंदेनां
शिक्षणाचे घेणे दिले जातात. मध्या
कलंबा कारागृहातील प्रांगणात
हजार रुपयांचे फर्निचर बनविण्यात येत
आहे. वन विपासने ५ लाख
२५० पुस्तके आहेत. येवेळ
अस्यासकेलाच्या माथ्यमातृ १५६
जांगी यांतरात चलण महाराष्ट्र
मुक्त विद्यापीठाची पद्धती ग्राहन केली
आहे. सध्या २११ जांगी वारावी
व पद्धती अस्यासक्षमातांती प्रवेश
घेतला असल्याचे शिक्षक वालांजी
म्हणून यांनी सांगितले.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

दिल्ली
मराठी

यवतमाळ 14-02-2022

दिल्ली मराठी

MONDAY स्पेशल

• दिल्ली मराठी विशेष
वर्क इन प्रोग्रेस • जिल्हा
नियोजनने दिल्ले १२ कोटी,
५८ नव्या निवासस्थानांच्या
कामांना झापाट्याने सुरुवात

कारागृह अधिकारी, कर्मचाऱ्यांसाठी तयार होताहेत सुसज्ज इमारती

सुरक्षेच्या दृष्टीने कारागृहाच्या भोवताली २५ फूट ऊच संरक्षण भिंत उभारली जात आहे.

जिल्हा कारागृहाच्या १८७२ मध्ये बांधण्यात मुख्य प्रवेशद्वाराचेही नव्याने बांधकाम सुरु आहे.

अधिकारी, कर्मचाऱ्यांच्या कर्तृत्वाच्या कुटुंबियांना राहण्यासाठी अशा पद्धतीने इमारतीचे बांधकाम प्रगतीपथावर आहे.

प्रतिनिधी | यवतमाळ

सलग २४ तास कर्तव्य बजावारारे पोलिस अधिकारी, कर्मचाऱ्यांचे गेल्या किंवा क्षेत्रात राहत होते. त्याच्या वासव्याच्या वासलक्ष्यांनी तप्त विवाहान आमदार मदन येवावर यांच्या प्रवलाने सुटला आहे. जिल्हा नियोजन समितीकडीन तव्यल १२ कोटी रुपये मध्ये मंजुरी झाले होते. त्या नियोजन उभारल्या १२ कोटी रुपयात तव्यल १२ कोटी रुपये मध्ये असलेल्या सुसज्ज इमारतीत पोलिस अधिकारी, कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबियांना राहण्यास मिळाल्यार आहे. प्रात्र झालेल्या १२ कोटी रुपयातून ५८ नव्या निवासस्थानांची काम प्रगतीपथावर आहेत.

पोलिसांनी काम तो खोलीत सेवेत भोडले जाते, मग तो पोलिस टाण्यात काम करण्यारा असो, की कागऱ्यात. सलग २४ तास कर्तव्य बजावाराच्या अधिकाऱ्यांसह कर्मचाऱ्यांना अल्पेत मोडक्यांही तोडक्या घराव वासव्याकरणीत लगात आहे. त्यामुळे त्याच्यासह त्याच्या कुटुंबीयांची कुरुक्षेपणा मोठ्या प्रमाणात होत आहे. यवतमाळ काम करण्याची आपल्या दरवायी सन १८७२ मध्ये कारागृहाची स्थापना नेही होती. त्यावेळी मंजुरीकरण अधिकारी, कर्मचाऱ्यांकाम करावात होते. त्याच्या कर्तव्यात बजावात होते. त्याच्या

कर्मचाऱ्यांना राहण्यासाठी शेकडो बघापूर्वी बांधण्यात आलेली निवासस्थाने जीर्ण झाल्याने मोडकळीस आली आहेत.

रात्रपाळीत काम करण्याच्या अधिकाऱ्यांना रात्रपाळीत काम करण्याच्या अधिकाऱ्यांना सुरुवात आली आहेत. यात तो खोलीत काम करावात होते. गत्रपाळीत काम करण्याच्या अधिकाऱ्यांना रात्रपाळीत वेळी किमान चार ते पाच तास झाप काढणे गरजेते आहे. मात्र, दोड खोलीत

ग्रामपालीत काम करण्याच्या अधिकाऱ्यांना रात्रपाळीत काम करण्याच्या अधिकाऱ्यांना सुरुवात आली आहेत. यात तो खोलीत काम करावात होते. गत्रपाळीत काम करण्याच्या अधिकाऱ्यांना रात्रपाळीत वेळी किमान चार ते पाच तास झाप काढणे गरजेते आहे. मात्र, दोड खोलीत

आराम करताना अधिकाऱ्यांना कर्मचाऱ्यांना सुरुवात प्रचंड त्रास सहन करावा लागत होता. आता नव्या निवासस्थानात असा स्वरूपाच्या अडव्यांनी तोड देण्याची वेळ पोलिसांवर वेणार नाही हे मात्र विश्वास.

बहुतांश काम पूर्ण; नव्या घरात मिळणार प्रसन्नता

कारागृह परिसरातील निवासस्थाने मोडकळीस आली आहेत. यात तो खोलीत कामस्थानात तोड घावे लागत होते. जीर्ण झाल्यामुळे या निवासस्थानांमध्ये राहण थांवाचे ठोर टांग होते. आता नव्या निवासस्थान इमारतीच्या

वांगकामाला सुरुवात झाली असून, बहुतांश निवासस्थानांचे काम पूर्ण होत आले आहे. कर्तव्य पार पाडून घरी जाण्याची कर्मचाऱ्यांना आता प्रसन्नता मिळणार यात दुसरा नाही. – दिल्ली चितामणी, कारागृह अधीक्षक, यवतमाळ.

उर्वरित २४ निवासस्थानांचे कामे प्रगतीपथावर आहे. संक्षेप नितीचे कामसुद्धा अस्यांही अधिक झाले आहे. ते उद्योगरथ अधिकाऱ्यांनी तोड खोलीत पोलिस प्रवेशद्वारा आणि संरक्षण निवासस्थानासह कारागृहाच्या अपारावित होते. मागिल वर्षी एकदरीत निवासस्थानांचे काम प्रस्तावित होते. मागिल वर्षी प्रत्यक्षत कामाला सुरुवात झाली असून, सध्या २४ निवासस्थानांचे काम पूर्णितवास आले आहे. तर उमटत आहे.

मा.अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक, कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१ यांचे मान्यतेने अंतर्गत वापरासाठी प्रकाशित.

वार्तापत्र संकलन

डॉ.हेमंतकुमार पवार

संशोधन अधिकारी

श्री.ए.स.आर.पाटील

तुरुंगाधिकारीश्रेणी-२

श्री.डी.पी.निरफल

मुख्याध्यापक

अपर पोलीस महासंचालनालय व महानिरीक्षणालय, कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१